

Research Paper

Designing a Qualitative Model of the Participation of Religious and Cultural Institutions in Improving Moral and Islamic Values in the Country's Sports

Saeed Khodabakhshi Palandi¹ , Zeinolabedin Fallah^{2*} , Taher Bahlekeh³ ,
Mohammadali Noudehi³

Received: Agu 15, 2024

Revised: Dec 04, 2024

Accepted: Dec 07, 2024

ABSTRACT

Objective: The purpose of this research was to design a qualitative model of the participation of religious and cultural institutions in improving moral and Islamic values in sports in the country.

Methodology: The research method in the present study was qualitative and based on the Grounded Theory strategy (Glasser's approach). The statistical population in the qualitative part of the current research includes professors and experts in the field of sports management, as well as professors of ethics, education and sociology, who were selected purposefully and using judgmental sampling method (20 people). The data collection tools included: a) library study and b) semi-structured exploratory interview. To analyze the qualitative data, qualitative content analysis method based on Glaser's 6.C (6c) coding family was used in the theoretical coding in order to synthesis concepts and categories.

Results: Results showed that six factors including: causes, related factors, contingencies, conditions, consequences and context factors around the central category was identified.

Conclusion: According to the findings of the research, officials and practitioners of religious institutions can play a role in the development of moral and Islamic values in the country's sports by using their capacities and also with the help of sports organizations.

Keywords: Religious and Cultural Institutions; Moral Values; Sports; Sports Ethics

1. Ph.D Student, Department of Sport Management, Go.C., Islamic Azad University, Gorgan, Iran.

2. Professor of Sport Management, Department of Sport Management, Go.C., Islamic Azad University, Gorgan, Iran. (**Corresponding author**)

3. Assistant Professor of Sport Management, Department of Sport Management, Go.C., Islamic Azad University, Gorgan, Iran.

* Corresponding author's e-mail address: zy.fallah@iau.ac.ir

Cite this article: Khodabakhshi Palandi, S., Fallah, Z., Bahlekeh, T., & Noudehi, M. (2025). Designing a qualitative model of the participation of religious and cultural institutions in improving moral and Islamic values in the country's sports. *Journal of Sport Management and Development*, 14(4), 47-68.

DOI: <https://doi.org/10.22124/JSMD.2024.28177.2920>

Extended Abstract

Introduction and State of Problem

In today's world, sports is one of the most important indicators of real development and progress of countries. Success in the field of sports has attracted the attention of managers and those involved in sports more than before (Pruna et al, 2018); Because exercise is considered one of the factors that provide the physical and mental health of the people of society (Noudehi et al, 2022). Ebrahimi et al, (2023) reported that many ethical problems are observed in today's sports. In this regard, Darvin and Pegoraro, (2021) expressed concern about the discrimination and violence committed against women at the level of professional sports and called for more attention from cultural institutions in this matter. The purpose of this research was to design a qualitative model of the participation of religious and cultural institutions in improving moral and Islamic values in sports in the country.

Methodology

The research method in the present study was qualitative and based on the Grounded Theory strategy (Glasser's approach). The statistical population in the qualitative part of the current research includes professors and experts in the field of sports management, as well as professors of ethics, education and sociology, who were selected purposefully and using judgmental sampling method (20 people). The criterion for entering the interview was having expertise and knowledge in the field of ethics and sports, or having experience in executive and practical activities in the field of the research topic. The data collection tools included: a) library study and b) semi-structured exploratory interview. The interviews continued until theoretical saturation was reached. After the 17th interview, the researcher reached theoretical saturation, but in order to ensure that nothing was left out, the interview continued until the 20th person. To analyze the qualitative data, qualitative content analysis method based on Glaser's 6.C (6c) coding family was used in the theoretical coding in order to synthesis concepts and categories. In order to analyze the data obtained from the research, the method of content analysis was used, in which the text of the conducted interviews were implemented and coded. Based on the foundation's data approach, the three main steps of coding are: 1- open coding stage, 2- selective coding (the first and second steps are called real coding) and 3- theoretical coding. In the final stage of real coding, a set of concepts or codes that were similar to each other were placed in a category. Glaser introduced the coding family to combine real codes (Glaser & Hon, 2005), one of these families is the 6c family (Glaser, 1978), which is used in this research.

Results

A brief description of the demographic characteristics of the research samples is presented in Table 1.

Table 1. Demographic characteristics of the research samples

Variabel	Group	Frequency	Frequency Percentage
Job	Sports management professors	5	25%
	Professors of Islamic education and ethics	6	30%
	Sociology professors	3	15%
	Director of the cultural institution	6	30%
Degree	Master's degree	3	20%
	Ph.D	17	80%
Gender	Male	14	70%
	Female	6	30%
Total		20	100%

As can be seen in Table 1, among the research sample, 5 people were professors of sports management, 6 people were professors of Islamic education and ethics, 3 people were professors of sociology, and 6 people were managers of cultural and religious institutions. Also, four of the respondents had a master's degree and 14 had a doctorate. In terms of gender, 14 were men and 6 were women.

Results showed that six factors including: causes (individual characteristics, family factors, experience, culture of endowment and charity in sports, Ethical values in women's sports, production of valuable and ethical content in the media, scientific, educational and research activities), related factors (awareness about the importance of sports, concern of cultural institutions and inter-organizational cooperation), *contingencies*, (transparency in laws and regulations, avoiding political factions, attention to meritocracy, convergence of cultural and religious institutions, expert and committed management in sports, accompanying prominent athletes), conditions (respect for laws, institutionalization of values, development of the volunteer movement, accountability, financial supports, training of ethical human resources), consequences (expansion of sports at the community level, improvement of spiritual values in sports, development of personal ethics, improvement of professional ethics, reduction of corruption in sports, promotion of national pride, fair competition) and *context* factors (cultural, social, economic, political factors, insults and violence in sports, corruption and collusion, lawlessness) around the central category was identified.

Discussion and Conclusion

The purpose of this research was to provide a qualitative model of the role of religious institutions in improving moral values in sports. It can be said that sports is the best tool for advertising and promoting culture and spirituality in the society and also the best tool for changing the public opinion of the people of the world . Exercise is a phenomenon that can reduce the cost of medicine in the country and improve the mental and spiritual health of the people in the society.

In addition to the important educational, heroic and universal components, sports also include other components such as cultural, spiritual, economical and international relations. The results of the research showed that the experts in their answers, to increase the participation of religious and cultural institutions in improving the moral values in sports of the country, reasons such as individual characteristics, family factors, experience, culture of endowment and charity in sports, Islamic moral values of women's sports, production of valuable content and ethics in the media as well as scientific, educational and research activities.

According to the findings of the research, another reason related to the participation of the country's religious and cultural institutions was the development of the culture of endowment and charity in sports. These results were consistent with the research findings of Sarker (2019), and Ahmad (2019).

The results of the research showed that the role of sports and physical education as a constructive and useful educational phenomenon is to enrich the cultural aspect of society's art. These results were consistent with the research findings of Gharbi et al., (2025), Zohrabi et al., (2024).

Sports is very important in transferring the cultural heritage and human and moral values of the society to other nations. Sports is effective in all cultural and social dimensions of the society, even the possibility of judging the level of social and cultural progress of a society is possible by considering the development of sports culture among the people of that society.

The study's findings indicated that another factor linked to the participation of religious and cultural institutions was promoting ethical values in women's sports. These results were consistent with the research findings of Hosseini et al., (2022).

According to the findings of the research and in order to increase the role of religious and cultural institutions in improving moral and Islamic values in the country's sports, it is suggested to the officials and practitioners of the country's religious and cultural institutions to use their capacities and abilities to cooperate with sports organizations so that we can witness the improvement of morals and Islamic values in the sports of the country. In this research, suggestions have been made in the aforementioned dimensions for the role of religious and cultural institutions. It is hoped that according to the results of the research, the religious and cultural organizations will take effective and appropriate measures in various aspects of media, scientific research, women's sports, as well as the development of endowment and charity affairs.

Originality/Value

This study is among the first to explore strategies for engaging religious and cultural institutions in promoting Islamic and ethical values within the realm of sports in [the country]. While prior research has primarily focused on various factors influencing the development of ethics and culture in sports, the role of religious and cultural institutions as a key variable has been largely overlooked. The findings of this research identify six core factors related to the central theme: causes, correlated factors, requirements, mediating conditions, consequences, and contextual background. Accordingly, leveraging the capacities of cultural and religious institutions and fostering constructive collaboration with sports organization officials can serve as an effective strategy for institutionalizing Islamic and ethical values in the country's sports landscape.

Research Limitations/Implications

Despite offering a valuable qualitative model for the involvement of religious and cultural institutions in promoting sports ethics, this study has several limitations. The small sample size (20 participants) and exclusive focus on academic experts may affect the generalizability of the findings. Additionally, the qualitative nature of the research and the use of semi-structured interviews could be subject to participants' subjective biases. Furthermore, the specific socio-political context of Iran and the omission of certain contextual variables (e.g., economic developments or media influence) represent additional constraints. Future studies should employ mixed-methods approaches, expand sampling to include diverse stakeholders (e.g., athletes and policymakers), and conduct cross-cultural comparative research to enhance the model's validity and applicability. Operational testing of the proposed strategies in collaboration with executive institutions could also help translate theoretical findings into tangible actions.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines:

This research was conducted in compliance with research ethical guidelines.

Funding

This research was conducted without any financial support, either external or internal.

Authors' contribution

All authors contributed to the design, conduct, data analysis, and writing of the research. The first author was responsible for data collection and analysis, while the second author was responsible for the final writing of the paper.

Conflict of interest

There is no conflict of interest.

Acknowledgments

The authors would like to thank all participants in this research.

References

- Ahmad, M. (2019). An empirical study of the challenges facing zakat and waqf institutions in Northern Nigeria. *ISRA International Journal of Islamic Finance*, 11(2), 338-356. [<https://doi.org/10.1108/IJIF-04-2018-0044>]
- Darvin, L., & Pegoraro, A. (2021). Ethical relativism and sport mega-event gendered discourses: Uneasiness towards the dominant play of women in sport. In *Sport, gender and mega-events* (pp. 57-70). Emerald Publishing Limited. [<http://dx.doi.org/10.1108/978-1-83982-936-920211009>]
- Ebrahimi, R., Ghorbani, S., Nodehi, M., Ahmadi, M., & Chahar Baghi, Z. (2023). Compilation of the Communication Model of Mass Media on the Development of Moral Literacy of Professional Iranian Football Players. *Communication Management in Sport Media*, 11(1), 114-127. [<https://doi.org/10.30473/jsm.2022.64260.1629>] [In Persian]
- Gharbi, F., Bargimoghaddam, J., Janani, H., & Mohammadpour Yaghini, H. (2025). Factors affecting the presence of donors in the development of sports facilities: a qualitative study. *Journal of Sport Management and Development*, 14(2), 87-110. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2025.27894.2908>] [In Persian]
- Hoseini, S.A., Razavi, S.M.H., Amirnejad, S. & Hoseini, S.E. (2022). Designing a Gender Equality Model in Iranian Sports (with Emphasis on Championship and Professional Sports). *Journal of Sport Management and Development*, 11(1), 185-207. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2022.6295>] [In Persian]
- Noudehi, M., Ahmadi, M., Tayyebi, B., & Deylamei, K. (2022). Pathology and comparison of Waqf and Charity culture Development in sport from the perspective of sports managers and charities in Golestan province. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 21(57), 419-439. [<https://doi.org/10.22034/ssys.2022.1271.1880>] [In Persian]
- Pruna, R., Tribaldos, L.M., & Bahdur, K. (2018). Player talent identification and development in football identificación de talento en el jugador y su desarrollo en el fútbol, Apunts. Medicina de l'Esport. 53(198): 43-6. [[Link](#)]
- Sarker, A.A. (2019). Role of cash waqf deposit (CWD) as an instrument for socio-economic development: Bangladesh perspective. *Revitalization of Waqf for Socio-Economic Development*, 1, 15-30. [https://doi.org/10.1007/978-3-030-18445-2_2]
- Zohrabi, A., Khodayari, A., Noorbakhsh, M., & Abdolmaleki, H. (2024). Modeling the factors affecting the cultural capital of the employees of the Ministry of Sports and Youth. *Journal of Sport Management and Development*, 13(2), 212-231. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2022.22860.2719>] [In Persian]

طراحی الگوی کیفی مشارکت نهادهای مذهبی و فرهنگی در بهبود ارزش‌های اخلاقی و اسلامی در ورزش

سعید خدابخشی پالندی^۱، زین العابدین فلاح^{۲*}، طاهر بهلکه^۳، محمدعلی نوده‌ی^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۱۷

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۹/۱۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۲۵

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر، طراحی الگوی کیفی مشارکت نهادهای مذهبی و فرهنگی در بهبود ارزش‌های اخلاقی و اسلامی در ورزش کشور بود.

روش‌شناسی: روش پژوهش از نوع کیفی و براساس استراتژی نظریه داده بنیاد (رویکرد گلیزری) بود. جامعه آماری در بخش کیفی پژوهش شامل اساتید و خبرگان حوزه مدیریت ورزش و همچنین اساتید رشته‌های اخلاق، معارف و جامعه‌شناسی بودند که به‌صورت هدفمند و از روش نمونه‌گیری قضاوتی (۲۰ نفر) انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل: الف) مطالعه کتابخانه‌ای و ب) مصاحبه اکتشافی نیمه ساختار یافته بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل محتوا براساس خانواده کدگذاری ۶ سی (6C) گلیزر استفاده شد.

یافته‌ها: با توجه به یافته‌های پژوهش، عوامل شش‌گانه‌ای شامل علل (ویژگی‌های فردی، عوامل خانوادگی، تجربه، ...)، عوامل همبسته (آگاهی بخشی درخصوص اهمیت و ورزش، دغدغه‌های مذهبی نهادهای فرهنگی و ...)، اقتضائات (شفافیت در قوانین و مقررات، پرهیز از جناح‌بندی‌های سیاسی، توجه به شایسته‌سالاری و ...)، شرایط میانجی (احترام به قوانین، نهادینه‌سازی ارزش‌ها، ...)، پیامدها (گسترش ورزش در سطح جامعه، بهبود ارزش‌های معنوی در ورزش و ...) و بستر محیطی (عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و ...) حول مقوله محوری شناسایی شدند.

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش، مسئولین و دست‌اندرکاران نهادهای مذهبی می‌توانند با استفاده از ظرفیت‌های خود و همچنین، با کمک سازمان‌های ورزشی در توسعه ارزش‌های اخلاقی و اسلامی در ورزش کشور نقش آفرین باشند.

واژه‌های کلیدی: نهادهای مذهبی، نهادهای فرهنگی، ارزش‌های اخلاقی، ورزش، اخلاق ورزشی.

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزش، گروه مدیریت ورزشی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران.

۲. استاد مدیریت ورزش، گروه مدیریت ورزشی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران. (نویسنده مسئول)

۳. استادیار مدیریت ورزش، گروه مدیریت ورزشی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران.

* نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: zy.fallah@iauo.ac.ir

استناد: خدابخشی پالندی، سعید؛ فلاح، زین‌العابدین؛ بهلکه، طاهر و نوده‌ی، محمدعلی. (۱۴۰۴). طراحی الگوی کیفی مشارکت نهادهای مذهبی و فرهنگی در بهبود ارزش‌های اخلاقی و اسلامی در ورزش کشور. مدیریت و توسعه ورزش، ۱۴(۴)، ۴۷-۶۸.

DOI: <https://doi.org/10.22124/JSMD.2024.28177.2920>

نواوری پژوهش و پیام کلی

این مطالعه به بررسی راهکارهای مشارکت نهادهای مذهبی و فرهنگی در ارتقای ارزش‌های اخلاقی و اسلامی در حوزه ورزش کشور می‌پردازد. درحالی‌که پژوهش‌های پیشین عمدتاً بر عوامل مختلف مؤثر بر توسعه اخلاق و فرهنگ ورزشی متمرکز بوده‌اند، نقش نهادهای فرهنگی و مذهبی به‌عنوان یک متغیر کلیدی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. بر اساس یافته‌های این پژوهش، بکارگیری ظرفیت‌های نهادهای فرهنگی و مذهبی و تعامل سازنده آنها با مسئولان سازمان‌های ورزشی می‌تواند به‌عنوان یک راهبرد مؤثر در نهادینه‌سازی ارزش‌های اخلاقی و اسلامی در ورزش کشور مورد توجه قرار گیرد.

مقدمه

در دنیای امروز، ورزش از مهم‌ترین شاخصه‌های توسعه و پیشرفت واقعی کشورهاست. در ایران باستان و همچنین بعد از رواج اسلام در ایران، ایرانیان به ورزش بسیار اهتمام می‌ورزیدند (رمضانی‌نژاد و همکاران، ۲۰۱۱). از نظر اسلام فعالیت‌های بدنی برای مسلمانان فقط آداب و رسوم، سنت‌های عامیانه نیست، بلکه مجموعه‌ای از مقررات خاصی است که مومن باید در تمام زمینه‌های زندگی از آن پیروی کند (حسین و کانینگهام، ۲۰۲۳). اسلام اهمیت زیادی برای تمام ابعاد زندگی انسان قائل است. ورزش پدیده‌ای است منتج از اعمال انسانی با ساختار فرهنگی که به یک مفهوم انسان‌شناسی و معرفت شناختی خاصی درباره انسان اشاره دارد (صوفیان^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). ارتباط بین ورزش و آموزه‌های اسلامی در پژوهش‌های بسیاری مورد توجه قرار گرفته است و پژوهشگران متعددی در پژوهش‌های خود به این مسئله تأکید کرده‌اند که دین مبین اسلام در آموزه‌های خود (قرآن، احادیث و روایات) بر ورزش به عنوان عامل انسان ساز تأکید داشته است (شکیبی‌فرد و همکاران، ۲۰۲۰). اساس اخلاقی ورزش مدرن، اصل بازی جوانمردانه است که در کنار سایر موارد، با اعمال خشونت، تبعیض و رفتارهای نژادپرستانه در محیط ورزشی به طور گسترده مخالف است (میلانیویچ^۲ و همکاران، ۲۰۲۴). اخلاق در ورزش به عنوان یکی از حوزه‌های جدی و ضروری در برخی محیط‌ها مورد توجه و در برخی محیط‌ها مورد اغفال قرار گرفته است (پزدک^۳، ۲۰۲۴). از حیثیه‌هایی که مسئله اخلاق در ورزش می‌بایست به طور دقیق مورد بررسی قرار گیرد، اخلاق در ورزشکاران، مدیران و مربیان ورزشی است (وارگاس مندوزا^۴ و همکاران، ۲۰۱۸). بر اساس گزارش‌های سال‌های اخیر، سوءاستفاده کلامی از ورزشکاران، نادیده گرفته شدن، بیگاری و سوءاستفاده بدنی از ورزشکاران تنها چند نمونه از رفتارهای غیراخلاقی است که در ورزش بسیاری از کشورها رواج دارد. اگر چه شاید این لغزش‌ها بیشتر در سطوح بالای رقابتی مصداق داشته باشند، اما هنگامی که این موارد در ورزش نوجوانان و جوانان مشاهده می‌شود، مسئله به عنوان یک بحران تهدیدآمیز مطرح می‌شود (سبزی و همکاران، ۲۰۲۲). در جمهوری اسلامی ایران نیز تلاش می‌شود تا در ابعاد مختلف مدیریت سطح کشور، از اصول و مبانی اسلام استفاده شود (گلچین و همکاران، ۲۰۲۱). مساله اخلاق در ورزش از اهمیت خاصی برای پژوهشگران حوزه علوم انسانی و تربیت بدنی برخوردار است. در همین رابطه، فورسدایک و اوسولیوان^۵ (۲۰۲۲) در پژوهش خود به بررسی خشونت جنسیتی بین فردی علیه زنان بزرگسال شرکت کننده در ورزش پرداختند و گزارش کردند که با توجه به بروز بی‌اخلاقی‌ها در ورزش بر علیه زنان، مسئولین و دست اندرکاران جامعه باید به برنامه‌ریزی جهت توسعه اصول اخلاقی در ورزش و احترام به زنان در ورزش توجه ویژه داشته باشند. ابراهیمی و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهش خود ادعان داشتند که ورزش به عنوان یک پدیده جهانی امروزه با چالشی جدی روبه رو است که به راحتی نمی‌توان از آن گذر نمود و این چالش کم‌رنگ شدن مقوله اخلاق در کلیه ابعاد جامعه بزرگ ورزش از جمله ورزشکاران، مربیان، داوران، تماشاگران، رسانه‌های گروهی و مدیران و کارکنان سازمان‌های ورزشی است. در این راستا بهره‌گیری از رسانه‌ها و ایجاد زمینه حضور فعال کنشگران حوزه ورزش در فضای رسانه‌ای از مهم‌ترین و نوین‌ترین راهبردهای حال حاضر می‌باشد. حاجی‌پور و همکاران (۲۰۲۳) نیز مشخص نمودند که با اعمال رفتارهای عینی مانند گزینش مربیان دارای رفتارهای خوب و منطقی باید برای نهادینه کردن رفتارهای اخلاقی ورزشکاران اقدام شود و از دیدگاه آنان مربیان نقش مهمی در روند توسعه اخلاقیات در ورزش دارند.

¹ Hussain & Cunningham

² Sofyan

³ Milanivic

⁴ Pezdek

⁵ Vargas-Mendoza

⁶ Forsdike & O'sullivan

در ورزش آنچه از همه بیشتر مورد بی‌مهری واقع شده، رعایت مسائل اخلاقی در ورزش است. احترام به قوانین، حریفان، داوران و تماشاگران، به همراه گذشت، بردباری، جوانمردی، عدم خشونت و تهاجم، به کار نبردن الفاظ زشت، استفاده نکردن از داروهای نیروزا (دوپینگ) و مسائلی از این قبیل نمونه‌هایی از ارزش‌های اخلاقی هستند (دیلنوزا^۱، ۲۰۲۳). اخلاق ورزشی محدوده‌ای از اصول و مقررات است که هر ورزشکار برای رسیدن به موفقیت در یک میدان ورزشی به آن پایبند می‌باشد. با گسترش روز افزون علوم ورزشی، شاهد افزایش رفتارهای غیراخلاقی بین اعضای جامعه ورزشی می‌باشیم که برای برون رفت از وضعیت موجود و رسیدن به وضعیت مطلوب، ارائه راهکارهای موثر و کاربردی در حوزه فرهنگ و اخلاق ورزشی می‌تواند به عنوان یک راهبرد کلان و در جهت ارتقای ارزش‌های اخلاقی، منش جوانمردی و پهلوانی در جامعه ورزشی به کار گرفته شود (کوارتیرولی^۲ و همکاران، ۲۰۲۳). موضوع احترام و رعایت حرمت‌ها، یکی از اصولی است که در عرصه ورزش هم شناخته شده و لازم‌الاجراست. در حرفه‌ای‌ترین سطح ورزش رعایت این مسئله به وضوح و به راحتی قابل مشاهده و لمس است و کشورهای مختلف به میزانی که ورزش را جدی گرفته‌اند، درباره این موضوع حساس هستند و به شدت درباره رعایت و انجام آن حساس و دقیق هستند (آگنو^۳ و همکاران، ۲۰۱۷). در این رابطه، داروین و پگوارو^۴ (۲۰۲۱) از تبعیض و خشونت‌های انجام شده در سطح ورزش حرفه‌ای علیه زنان ابراز نگرانی کردند و خواستار توجه بیشتر نهادهای فرهنگی در این مورد شدند.

در رابطه با ضرورت انجام پژوهش حاضر و دغدغه اصلی پژوهشگر برای انجام این پژوهش توجه به چند نکته حائز اهمیت است. نکته اول اینکه همواره براساس آموزه‌ها و اصول اخلاقی، رعایت حرمت کشور، تیم ملی، باشگاه، پیراهن ملی، مربی، بازیکن بزرگ‌تر، پیشکسوت، تماشاچی و ... مورد تأکید قرار گرفته و توصیه شده است و توجه به این موضوع به دلیل بروز ناهنجاری‌ها و بی‌اخلاقی‌های مختلف در ورزش کشور ضروری به نظر می‌رسد تا بتوان به بهبود ارزش‌های اخلاقی در ورزش کمک نمود. دوم اینکه، مساله ناهنجاری‌های اخلاقی و بی‌توجهی به این اصل، بارها و بارها توسط دلسوزان و خیرخواهان ورزش تذکر داده شده است و بعد از بروز مشکلات و اتفاقات، ارکان حقوقی ورزش مانند کمیته انضباطی در باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها احکام تنبیهی نیز صادر کرده‌اند، ولیکن، با تاسف فراوان مشاهده می‌شود، عملاً موضوع اخلاق و رعایت اصول اخلاقی چندان جدی گرفته نشده و تقریباً روزی نیست که خبری از هنجارشکنی اخلاقی و عدم رعایت اصول و ارزش‌های مقبول و جهانی ورزش در سطح ورزش کشور ما به گوش نرسد. سوم اینکه، مساله اخلاق در ورزش، در بسیاری از کشورهای پیشرفته در حوزه ورزش از جانب ورزشکاران، مربیان، تماشاچیان و نیز مدیران و عوامل اجرایی رعایت می‌شود و انتظار می‌رود که در سطح ملی نیز به عنوان یک کشور مسلمان که رعایت اصول و ارزش‌های اخلاقی از موضوعات اصلی اعتقادی و باورهای دینی است، مورد توجه قرار بگیرد. لیکن، مشاهده می‌شود این اصل بدیهی، عقلایی و توصیه شده توسط مصلحان الهی و کتب آسمانی، خیلی وقت‌ها در ورزش ما رعایت نمی‌شود و تا آنجا که موضوع «بداخلاقی» که در انواع و اقسام اشکال مثل زیاده‌خواهی، خودخواهی، حرمت‌شکنی، بازیکن سالاری، تمسخر و تحقیر، ... در ورزش ما متجلی می‌شود و تاسف دوستداران واقعی ورزش را برمی‌انگیزد. چهارم اینکه، علی‌رغم تلاش‌های همه مسئولین و متولیان ورزش کشور، و با وجود برنامه‌ریزی‌های مختلفی که برای ارتقای سطح ارزش‌های اخلاقی در ورزش صورت گرفته، لیکن به نظر می‌رسد موفقیت‌های چندانی در این زمینه بدست نیامده است.

¹ Dilnoza

² Quartiroli

³ Agnew

⁴ Darwin and Pegoraro

بر این اساس، این ضرورت و نیاز احساس می‌شود تا نهادهای فرهنگی و مذهبی کشور به کمک ورزش بیایند و با استفاده از ظرفیت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری که در حوزه های تخصصی خود و مرتبط با کارهای ارزشی و اخلاقی در اختیار دارند در کنار مسئولان ورزش کشور بتوانند اقدامات مناسبی را برای بهبود وضعیت فعلی انجام دهند. در این میان، می‌توان انتظار داشت که علاوه بر معاونت‌های فرهنگی موجود در سازمان‌های ورزشی، سایر سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی کشور نیز بتوانند نقش خود را در بهبود این ارزش‌ها در جامعه ورزش کشور ایفا کنند. از آنجا که یکی از آرمان‌های اصلی جوامع اسلامی به ویژه کشور ایران، ترویج فرهنگ اسلامی و تأمین سعادت اخلاقی و اجتماعی در سطوح مختلف زندگی انسان‌هاست، از این رو، انتظار می‌رود که نهادهای فرهنگی و مذهبی متولی ترویج ارزش‌های اخلاقی و اسلامی در جامعه ایران (مانند وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، ستاد اقامه نماز، سازمان اوقاف و امور خیریه و ...) بتوانند نقش بسزایی را ایفا نمایند. علاوه بر این موارد، بررسی پژوهش‌ها نشان داد نقش نهادهای فرهنگی و مذهبی برای کمک به بهبود سطح اخلاق و ارزش‌های اخلاقی در ورزش بررسی نشده است و مطالعات مختلف در این حوزه بیشتر به اهمیت گسترش ارزش‌های اخلاقی در ورزش پرداخته‌اند. از این رو، سوال اصلی پژوهش حاضر این است که نهادهای مذهبی و فرهنگی چگونه می‌توانند در بهبود ارزش‌های اخلاقی در ورزش کشور تاثیرگذار باشند؟

روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نوع کیفی است که در آن از استراتژی نظریه داده بنیاد استفاده شد. از میان رویکردهای مختلف داده بنیاد، پژوهش حاضر رویکرد گلیزری را دنبال کرد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل اساتید و خبرگان حوزه مدیریت ورزشی و همچنین اساتید رشته‌های اخلاق، معارف و جامعه‌شناسی می‌باشد که به صورت هدفمند و از روش نمونه‌گیری قضاوتی انتخاب شدند و مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته با آنان انجام شد. معیار ورود به مصاحبه داشتن تخصص و دانش در زمینه اخلاق و ورزش و یا برخورداری از تجربه فعالیت اجرایی و عملی در زمینه موضوع پژوهش بود. برای انجام فرآیند مصاحبه، از روش‌های حضوری و غیرحضوری (از طریق تماس تلفنی و پیام‌رسان‌های الکترونیکی به صورت مجازی) استفاده شد و در مواردی که امکان دسترسی به افراد مصاحبه شونده با توجه به بعد مسافت سخت و دشوار بود، فرآیند مصاحبه به صورت مجازی برگزار شد و پاسخ‌های افراد در قالب پیام متنی و یا صوتی برای محقق ارسال گردید. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه پیدا کرد. بعد از مصاحبه هفدهم محقق به اشباع نظری رسید ولی به منظور اطمینان از اینکه نکته‌ای مغفول باقی نماند، مصاحبه تا نفر بیستم ادامه پیدا کرد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده از پژوهش، از روش تحلیل محتوا استفاده شد که در آن متن مصاحبه‌های انجام شده پیاده‌سازی و کدگذاری شدند. براساس رویکرد داده بنیاد، سه گام اصلی کدگذاری عبارتند از: ۱- کدگذاری باز، ۲- کدگذاری انتخابی (گام اول و دوم را کدگذاری حقیقی می‌نامند) و ۳- کدگذاری نظری. در مرحله پایانی کدگذاری حقیقی، مجموعه‌ای از مفاهیم یا کدها که مشابه با یکدیگر بودند، در یک دسته بندی قرار گرفتند. گلیزری برای تلفیق کدهای حقیقی خانواده کدگذاری را معرفی کرد (گلیزری و هولتون^۱، ۲۰۰۵) که یکی از این خانواده‌ها، خانواده ۶ سی (6C) است (گلیزری، ۱۹۷۸) که در این پژوهش از آن استفاده شد. به منظور اعتباربخشی به نتایج پژوهش معیارهای ارزشیابی لینکن و گابا^۲ (۱۹۸۵) استفاده شد که شامل اعتبار، قابلیت تعمیم و قابلیت اعتماد است و به عنوان معیارهای قابلیت اعتماد پژوهش کیفی محسوب می‌شوند. برای محاسبه

¹ Glaser & Holton

² Linken & Gaba

قابلیت اعتماد که همان پایایی مصاحبه است، از روش توافق درون موضوعی دو کدگذار (ارزیاب)، استفاده شد. پایایی بین کدگذاران برای مصاحبه‌های انجام گرفته در این پژوهش با استفاده از ضریب پایایی کاپای کوهن^۱ بررسی شد و مقدار آن برابر ۸۳/۳ درصد به دست آمد. با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از ۶۰ درصد است قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها مورد تأیید است و می‌توان ادعا کرد که میزان پایایی تحلیل مصاحبه کنونی مناسب است.

یافته‌ها

توصیف مختصری از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است. از بین افراد نمونه پژوهش، ۵ نفر از اساتید مدیریت ورزشی، ۶ نفر از اساتید معارف و اخلاق اسلامی، ۳ نفر از اساتید جامعه‌شناسی و ۶ نفر مدیران نهادهای فرهنگی مذهبی بودند. همچنین، تعداد چهار نفر از پاسخ‌دهندگان دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و ۱۴ نفر دارای مدرک دکتری بودند. از نظر جنسیت نیز ۱۴ نفر مرد و ۶ نفر زن بودند.

جدول ۱. اطلاعات جمعیت شناختی مشارکت کنندگان در پژوهش

Table 1. Demographic Information of participants

کد مصاحبه‌شونده Interview Code	جنسیت Gender	سطح تحصیلات Education Level	گروه Group	سمت (شغل) Position (Job)
P1	مرد	دکتری	استاد مدیریت ورزشی	عضو هیات علمی و معاون دانشجویی دانشگاه
P2	زن	دکتری	استاد معارف و اخلاق اسلامی	عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی
P3	مرد	کارشناسی ارشد	مدیر نهاد فرهنگی	معاون فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی
P4	مرد	دکتری	استاد معارف و اخلاق اسلامی	مدیر گروه معارف اسلامی دانشگاه
P5	زن	دکتری	استاد مدیریت ورزشی	رئیس کارگروه بانوان اداره کل ورزش
P6	مرد	دکتری	استاد جامعه‌شناسی	عضو هیات علمی دانشگاه
P7	زن	دکتری	استاد معارف و اخلاق اسلامی	عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی
P8	مرد	دکتری	استاد معارف و اخلاق اسلامی	استاد دانشگاه آزاد اسلامی
P9	مرد	دکتری	مدیر نهاد فرهنگی	استاد حوزه و دانشگاه - امام جمعه
P10	مرد	دکتری	استاد جامعه‌شناسی	عضو انجمن جامعه، ورزش و فرهنگ
P11	زن	کارشناسی ارشد	مدیر نهاد فرهنگی	اداره فرهنگ و ارشاد
P12	مرد	دکتری	استاد مدیریت ورزشی	عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی
P13	مرد	دکتری	استاد معارف و اخلاق اسلامی	عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی
P14	زن	دکتری	استاد جامعه‌شناسی	عضو هیات علمی دانشگاه گلستان
P15	مرد	کارشناسی ارشد	مدیر نهاد فرهنگی	رئیس اداره فرهنگی دانشگاه
P16	مرد	دکتری	مدیر نهاد فرهنگی	فعال فرهنگی و مدیر هیئت مذهبی و فرهنگی
P17	مرد	دکتری	استاد مدیریت ورزشی	استاد دانشگاه و مدیر تربیت بدنی دانشگاه
P18	مرد	کارشناسی ارشد	مدیر نهاد فرهنگی	معاونت پرورشی آموزش و پرورش
P19	مرد	دکتری	استاد معارف و اخلاق اسلامی	موسسه امام خمینی (ره)
P20	زن	دکتری	استاد مدیریت ورزشی	عضو هیات علمی دانشگاه

¹ Cohen's Kappa Index

نمونه‌ای از کدهای استخراج‌شده از مصاحبه با نمونه‌های پژوهش در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲. نمونه‌ای از کدهای استخراج‌شده از مصاحبه با مشارکت کنندگان در پژوهش
Table 2. Examples of extracted codes from interviews with research participants

مصاحبه شونده Interviewee	متن مصاحبه Interview Transcript	کدهای استخراج‌شده Extracted Codes
R1	برای شروع هرگونه فرهنگ‌سازی در جامعه باید از آموزش شروع کنیم. آموزش مؤثر درخصوص ارزش‌های اخلاقی و اسلامی می‌تواند نگرش‌ها را تغییر دهد و ...	شروع فرهنگ سازی از آموزش، آموزش مؤثر ارزش‌های اخلاقی و اسلامی، تغییر نگرش‌ها، ترغیب به پذیرش ارزش‌های اخلاقی و اسلامی، ظرفیت‌های نهادهای فرهنگی مذهبی، برگزاری همایش‌های ملی و منطقه‌ای حوزه اخلاق و فرهنگ در ورزش، آموزش و آگاهی‌رسانی به ذینفعان ورزشی، نیاز به آموزش و یادگیری، رشد و ترقی در زمینه ارزش‌های اخلاقی و اسلامی
R2	حس نوع دوستی و فرهنگ ایثار و از خودگذشتگی از جمله ارزش‌های پسندیده در یک جامعه هستند که برخی از افراد جامعه در قالب امور خیریه و اوقاف با نیت کمک به همون اقدامات ارزنده ای را در این زمینه انجام می دهند که	حس نوع دوستی، فرهنگ ایثار و از خودگذشتگی، امور خیریه و اوقاف، کمک به همون، ساخت مراکز عمومی (مدرسه، مسجد، مراکز درمانی)، ارتباط نهادهای فرهنگی با خیرین و واقفین، استفاده از روابط برای جلب نظر خیرین در حوزه ورزش، ایجاد نگرش مثبت در متولیان فرهنگی، اهمیت ورزش و فعالیت‌های بدنی، سلامت جسمی و روحی، توسعه ارزش‌های اخلاقی اسلامی، درک اهمیت و نقش ورزش توسط متولیان فرهنگی، همکاری با مسئولین ورزشی، استفاده از ظرفیت خیرین در حوزه ورزش
R3	اشاعه اخلاق در نهاد اثرگذار ورزش، وظیفه دستگاه‌های دولتی، عمومی، خصوصی و نهادهای مدنی است. بنابراین ذیل یک رویکرد جامع‌نگر و برنامه کلان هر یک از این نهادها باید نسبت به وظایف، نقش و جایگاه خود آگاه باشند و	اشاعه اخلاق در ورزش، مسئولیت مشترک نهادهای مختلف، رویکرد جامع‌نگر، آگاهی از ظایف و نقش‌ها، هماهنگی و هم‌افزایی، تخصصی بودن حوزه ورزش، شناخت خرده فرهنگ ورزش، حمایت نهادهای آموزشی و فرهنگی، گستردگی مفهوم اخلاق ورزشی، آموزش تخصصی مربیان فرهنگی، آگاهی‌سازی و اشاعه سواد فرهنگی ورزش، نقش رسانه‌ها در آموزش، بسته‌های تشویقی و حمایتی، برگزاری رویدادهای فرهنگی-ورزشی، تقویت سازمان‌های مردم نهاد، معرفی کارکردهای اخلاقی ورزش به مراکز مذهبی، همکاری با نهادهای آموزشی، گنجاندن مباحث اخلاق ورزشی در برنامه‌های درسی
R4	با توجه به گستردگی زیاد اینترنت و شبکه های مجازی، نهادهای فرهنگی و مذهبی می‌توانند با همکاری سازمان‌های ورزشی، شبکه های مجازی ورزشی را راه‌اندازی کنند و	گسترده‌ی اینترنت و شبکه‌های مجازی، همکاری نهادهای فرهنگی-مذهبی با سازمان‌های ورزشی، راه‌اندازی شبکه‌های مجازی ورزشی، ترویج برنامه‌های اخلاقی و فرهنگی در فضای مجازی، نقش سازمان‌های غیردولتی، راه‌اندازی کمپین‌های رسانه‌ای، استفاده از تبلیغات در شبکه‌های اجتماعی، بهره‌گیری از رسانه‌های ملی، نقش کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد، تشکیل تیم‌های ورزشی در مساجد، برگزاری مسابقات محلی، تأکید بر اصول اخلاقی در ورزش، احترام به حریم، ترویج رفتارهای اخلاقی
R5	از جمله کمک‌هایی که سازمان‌های مذهبی و فرهنگی کشور می‌توانند به توسعه مسائل اخلاقی و فرهنگی در ورزش داشته باشند، تولید برنامه‌هایی در رابطه با بانوان ورزشکاری است که ...	کمک سازمان‌های مذهبی و فرهنگی به توسعه اخلاق در ورزش، تولید برنامه‌ها درباره بانوان ورزشکار محجبه، شرکت بانوان با حجاب اسلامی در مسابقات، تبلیغ مسئله عفاف و حجاب، استفاده از امکانات نهادهای مذهبی و فرهنگی، تولید آثار اخلاقی در حوزه ورزش بانوان، ساخت برنامه‌های مستند، تهیه زندگینامه بانوان ورزشکار محجبه
R6	بی‌تردید یکی از جنبه‌های فرهنگی ورزش، توسعه ورزش در بین بانوان است و برگزاری همایش‌هایی در رابطه با اهمیت مسائل اخلاقی در ...	توسعه ورزش بانوان به عنوان جنبه فرهنگی ورزش، برگزاری همایش‌ها درباره اخلاق در ورزش بانوان، همکاری نهادهای فرهنگی و مذهبی، برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی درباره ورزش زنان، ترغیب و تشویق زنان به مشارکت در فعالیت‌های ورزشی، برگزاری همایش‌های تخصصی اخلاق در ورزش بانوان، افزایش سطح سلامتی و تندرستی زنان در جامعه، نمایان ساختن ارزش‌های حضور زنان مسلمان در میادین ورزشی، رعایت موازین

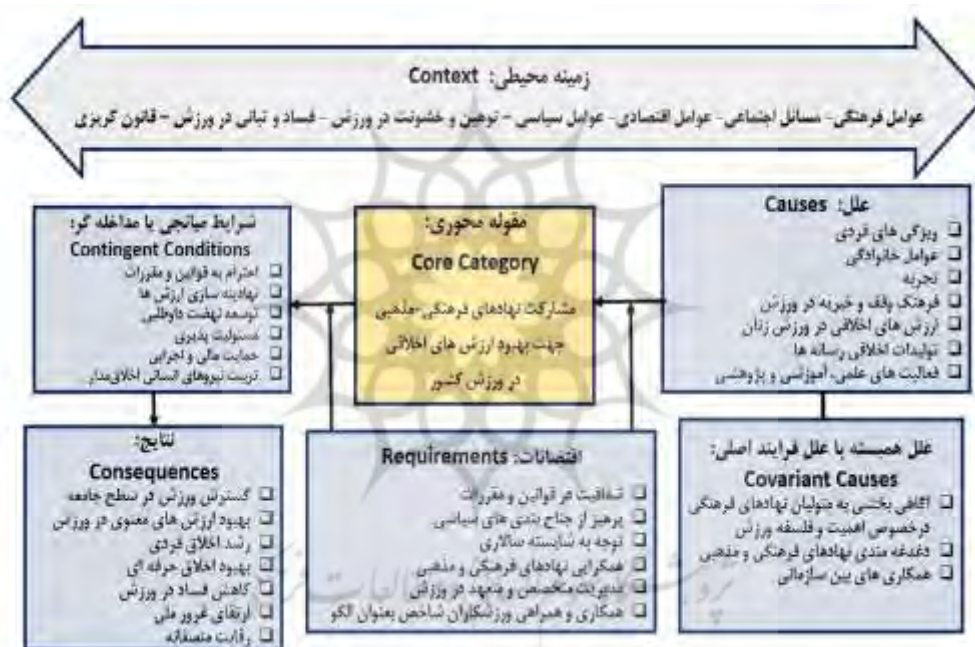

اسلامی در ورزش بانوان

R7 نقش نهادهای مذهبی و فرهنگی، وزارت ارشاد اسلامی به عنوان نمونه نهاد فرهنگی- مذهبی، ترویج ورزش همگانی در زیرمجموعه‌های نهادهای فرهنگی-مذهبی، توسعه ورزش همگانی، گسترش خصایل اخلاقی از طریق ورزش همگانی، تأثیرگذاری بر بهبود اخلاق در ورزش، ارتقای غرور ملی	نهادهایی که حالا درگیر مسائل مذهبی و فرهنگی هستند مثل وزارت ارشاد اسلامی اگر بتوانند در زیرمجموعه‌های خودشان، ورزش همگانی رو ترویج کنند و
R8 فعالیت‌های جهادی در حوزه‌های مختلف، کمک به رفع مشکلات جامعه، استفاده از ظرفیت‌های جهادی برای ورزش، توسعه جنبه‌های اخلاقی و ارزشی در ورزش، تأثیرگذاری سازمان‌های مردم نهاد در جامعه، حمایت مسئولین فرهنگی از تأسیس سازمان‌های مردم نهاد، تشکیل سازمان‌های مردم نهاد در بین ورزشکاران و هواداران، ترغیب و تشویق به انجام کارهای فرهنگی و اخلاقی در ورزش	همواره در سطح کشور شاهد انجام فعالیت‌های جهادی هم در حوزه‌های عمرانی و هم در سایر حوزه‌ها هستیم که کمک زیادی را به رفع مشکلات در جامعه می‌کند.
R9 ورزش به عنوان وسیله نه هدف، نقش نهادهای مذهبی-فرهنگی در تبیین هدف ورزش، ورزش ابزاری برای رشد سلامتی و تندرستی، ورزش ابزاری برای رشد اجتماعی و اخلاقی، الگوگیری از ورزش‌های باستانی و زورخانه‌ای، اهمیت معنویت و ارزش‌های اخلاقی در ورزش زورخانه‌ای، نماد تواضع در معماری زورخانه، لزوم توجه به تواضع در کل ورزش، نقش نهادهای فرهنگی-مذهبی در تبیین مطلق بودن ارزش‌های اخلاقی، ضرورت توجه همیشگی به ارزش‌های اخلاقی	باید این نکته رو برجسته کنیم که ورزش مانند هنر و مانند خیلی چیزهای دیگر هدف نیست، بلکه وسیله‌ست. ...
R10 امکانات مناسب سازمان‌های فرهنگی و مذهبی برای فعالیت‌های تبلیغی، هماهنگی و همکاری نهادهای فرهنگی-مذهبی با سازمان‌های ورزشی، افزایش منابع و امکانات برای اجرای برنامه‌ها، تولید محتوای بهتر برای جامعه ورزش، تولید و نمایش برنامه‌های مستند و زندگینامه شهدای ورزشکار، ضرورت تخصیص بودجه و اعتبارات کافی، لزوم برنامه‌ریزی و اجرای ارزش‌های اخلاقی و اسلامی در سطح گسترده، برگزاری برنامه‌های هماهنگ و مشترک بین نهادهای فرهنگی و ورزشی، پرهیز از موازی‌کاری در سازمان‌های مختلف	از نظر زیرساختی، سازمان‌های فرهنگی و مذهبی امکانات مناسبی را برای اجرای فعالیت‌های تبلیغی در اختیار دارند و هماهنگی و همکاری نزدیک بین این نهادها با سازمان‌های ورزشی می‌تواند
R13 همکاری و هماهنگی بین نهادها، توسعه ورزش بانوان، معرفی الگوهای مناسب پوشش زنان ورزشکار، برگزاری کلاس‌های ادبی و فرهنگی برای ورزشکاران، آشنایی با قهرمانان اخلاقی ایرانی، برگزاری کلاس‌های اخلاق در قرآن و احادیث، آشنایی با سبک و سیره زندگی قرآنی و امامان، افزایش معنویت در ورزشکاران، برجسته کردن قهرمانان اخلاقی ورزشی قدیمی، انتخاب مدیران ورزشی اخلاق‌گرا، استفاده از مربیان ورزشی اخلاق‌مدار و معنویت‌گرا، اختصاص بودجه برای نهادهای مذهبی، انجام فعالیت‌های مذهبی-ورزشی، برگزاری همایش‌های مشترک نهادهای مذهبی و سازمان‌های ورزشی	در رابطه با ترویج و توسعه مسائل فرهنگی، اصطلاحاً یک دست صدا ندارد و همکاری و هماهنگی بین نهادها می‌تواند منجر به ایجاد برنامه‌های جامع و مؤثرتر شود که
R17 انتصاب مدیران فاقد صلاحیت منجر به ناهنجاری و بی‌اخلاقی، اهمیت شایسته‌سالاری در رفع مشکلات و فساد در ورزش، انتخاب افراد اخلاق‌گرا در مدیریت ورزشی، استخدام مربیان ورزشی اخلاق‌مدار، برجسته کردن و نمادسازی اسطوره‌های اسلامی، تاریخی و ورزشی، مستندسازی و گنجاندن تاریخ ورزش در کتب درسی، فعال کردن رسانه‌ها با هدف ترویج قوانین اسلامی در ورزش، استفاده از فناوری‌های نوین برای افزایش مشارکت نهادها، ترویج ارزش‌های اخلاقی اسلامی از طریق برنامه‌های فرهنگی و مذهبی، معرفی الگوهای ورزشی شاخص در زمینه اخلاق و ارزش‌های اسلامی، تأثیر الگوهای موفق ورزشی بر نوجوانان و جوانان، نیاز به تبلیغ و معرفی الگوهای ورزشی در رسانه‌ها	همواره یکی از مشکلات ورزش کشور که منجر به بروز هرگونه ناهنجاری و بی‌اخلاقی در ورزش از جمله در میادین ورزشی و یا قراردادهای بازیکنان و مربیان و ... شده است، انتصاب مدیران فاقد صلاحیت بوده است.

همان‌طور که اشاره شد، کدگذاری داده‌ها در روش داده بنیاد با رویکرد گلیزری در سه مرحله کدگذاری باز، انتخابی و نظری صورت می‌گیرد. در گام اول (کدگذاری باز)، پس از پیاده سازی مصاحبه‌های انجام شده، کدگذاری باز

به روش سطر به سطر انجام شد؛ بر این اساس، در این مرحله ابتدا استخراج جملات مهم از مصاحبه‌ها صورت گرفت و کدهای اولیه مجزا و مشخص شد. در مرحله بعد، کدگذاری انتخابی به این صورت انجام شد که در ابتدا کدهای باز مشابه با هم ادغام شدند. بدین صورت تعداد کدهای اولیه تقلیل پیدا کرد و در نهایت، کدهای ثانویه را تشکیل دادند. در ادامه نیز کدهای ثانویه مشابه کنار هم قرار گرفتند و مفاهیم را تشکیل دادند. با توجه به ارتباط مفاهیم با یکدیگر، خانواده کدگذاری "۶ سی" به بهترین شکل ممکن امکان ترکیب مفاهیم را ایجاد می‌کند. پس از کدگذاری انتخابی، کدگذاری نظری انجام شد. کدهای نظری عبارتند از مدل‌های انتزاعی که مقوله‌ها را در جهت یک نظریه تلفیق می‌کنند. در کدگذاری نظری از خانواده "۶ سی" گلیر برای تلفیق مفاهیم و مقولات استفاده شد. شکل ۱ هر یک از اجزای خانواده "۶ سی" را نشان می‌دهد.

شکل ۱. الگوی کیفی نقش آفرینی نهادهای مذهبی در بهبود ارزش‌های اخلاقی در ورزش

Figure 1. The qualitative model of the role of religious institutions in promoting ethical values in sports

بحث

در پژوهش حاضر، "مشارکت نهادهای فرهنگی-مذهبی جهت بهبود ارزش‌های اخلاقی در ورزش کشور" به عنوان پدیده محوری در نظر گرفته شد. نتایج پژوهش نشان داد که خبرگان در پاسخ‌های خود، برای افزایش مشارکت نهادهای مذهبی فرهنگی در بهبود ارزش‌های اخلاقی در ورزش کشور علی‌همچون ویژگی‌های فردی، عوامل خانوادگی، تجربه، فرهنگ وقف و خیریه در ورزش، ارزش‌های اخلاقی اسلامی ورزش زنان، تولید محتوای ارزشی و اخلاقی در رسانه و نیز فعالیت‌های علمی، آموزشی و پژوهشی را عنوان نمودند. این نتایج با یافته‌های پژوهش کللین مقدم و همکاران (۲۰۲۱)، نیازی تبار و همکاران (۲۰۲۰) و مندعلی‌زاده و همکاران (۲۰۲۱) در زمینه عوامل فردی و خانوادگی و با یافته‌های پژوهش نودهی و همکاران (۲۰۲۲)، امیری پریان (۲۰۲۱)، حاجبی^۱ (۲۰۱۱)، شهبازی و همکاران (۲۰۲۱)، احمد^۲ (۲۰۱۹) و سارکر (۲۰۱۹) در رابطه

¹Hajebi
²Ahmad

با توسعه فرهنگ وقف و امور خیریه، همسو بود. ویژگی‌های فردی و شخصیتی از جمله عواملی است که می‌تواند در رفتار فرد تجلی پیدا کند. افرادی که شخصیتی اخلاق‌مدار داشته باشند و از عزت نفس کافی برخوردار باشند، در مواجهه با وسوسه‌هایی که با اخلاقیات و ارزش‌های انسانی و اسلامی منافات داشته باشد می‌توانند بر رفتار خود کنترل بهتری داشته و نسبت به رعایت مسائل اخلاقی حساس باشند. همچنین، عوامل خانوادگی از جمله علل موثر بر توسعه اخلاق ورزشی بود. اگر فرد در خانواده‌ای اخلاق‌مدار و معتقد به ارزش‌های اخلاقی و اسلامی رشد و تربیت یافته باشد، این تربیت و آگاهی که در فرزندان ایجاد می‌شود، زمینه‌ساز گرایش فرد به رعایت موازین اخلاقی و ارزش‌های اجتماعی در همه فعالیت‌های وی در اجتماع خواهد شد و بدین ترتیب در هنگام حضور در ورزش، در قالب یک ورزشکار، مربی، داور، مدیر و یا تماشاگر خود را ملزم به رعایت اخلاق در رفتار خود می‌داند. لذا، نقش عوامل خانوادگی در این زمینه می‌تواند بسیار مهم و تاثیرگذار باشد (حسین و کانینگهام، ۲۰۲۳).

همچنین، نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های پژوهش نودهی و همکاران (۲۰۲۲)، امیری پریان (۲۰۲۱)، حاجبی^۲ (۲۰۱۱)، شهبازی و همکاران (۲۰۲۱)، احمد^۳ (۲۰۱۹) و سارکر (۲۰۱۹)، با یافته‌های پژوهش کیاسالار و همکاران (۲۰۲۲)، احمدی و همکاران (۲۰۲۰)، اسمارت^۴ (۲۰۱۸)، اوسبورن^۵ و همکاران (۲۰۱۶)، پینتو^۶ و همکاران (۲۰۱۶) و مندعلی‌زاده (۲۰۲۱) در رابطه با تولید محتوای ارزشی و اخلاقی در رسانه‌ها، با یافته‌های پژوهش بامیر و ستایش (۲۰۱۹)، جهانبخش و شیخ‌العراقین‌زاده (۲۰۱۹)، موسوی و واعظ موسوی (۲۰۱۵) و خدادادکاشی و کرمانیان (۲۰۱۶) در رابطه با فعالیت‌های علمی و پژوهشی و با یافته‌های پژوهش فورسدایک و اوسولیوان (۲۰۲۲)، احمدزاده و همکاران (۲۰۱۷)، منافی و همکاران (۲۰۱۷) و شهبازی و همکاران (۲۰۲۱) در رابطه با توسعه ارزش‌های اخلاقی در ورزش زنان همسو بود. حوزه ورزش و احداث فضاهای ورزشی نیازمند ورود خیرین و کمک آنها به دولت می‌باشد و هدایت جوانان به عرصه‌های ورزشی منجر به توسعه پایدار و تأمین سلامت و آرامش جامعه می‌شود و لذا، گسترش کمی و کیفی فرهنگ خیریه ورزشی و فرهنگ سازی برای مشارکت گسترده مردم در تأمین نیازهای ورزشی در ابعاد مختلف اهمیت فوق‌العاده‌ای دارد که باید مورد توجه قرار گیرد. شهبازی و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان تعیین شاخص‌ها و ویژگی‌های فرهنگی معنوی ورزش کشور اذعان کردند که یکی از شاخص‌های فرهنگی ورزش کشور، ایجاد سازمان‌های مردم‌نهاد ورزش کشور می‌باشد. نظر به اینکه سازمان‌های مردم‌نهاد تاثیرگذاری فراوانی در امور مختلف جامعه دارند، مسئولین فرهنگی کشور می‌توانند با حمایت از تأسیس این سازمان‌ها در بین ورزشکاران و هواداران ورزشی، آنان را به انجام کارهای فرهنگی و اخلاقی در ورزش ترغیب و تشویق کنند. علیرغم وجود فساد و بی اخلاقی‌ها در ورزش چه در ابعاد مدیریتی و چه در بین مربیان، ورزشکاران، داوران و تماشاگران، لیکن همواره افراد دغدغه‌مندی در این زمینه هستند که اگر مورد حمایت مسئولین و دست‌اندرکاران قرار بگیرند می‌توانند در زمینه تبلیغ و ترویج امر و فرهنگی و اخلاقی در سطوح مختلف ورزش اقدامات مناسبی را انجام دهند. از این رو، نهادهای فرهنگی و مذهبی کشور می‌توانند کمک کنند تا سازمان‌های مردم‌نهاد با موضوعات مسائل اخلاقی و فرهنگی در ورزش کشور شکل بگیرند و فعالیت‌های مختلفی را در این زمینه انجام دهند. علاوه بر این، استفاده از ظرفیت نیروهای داوطلبی، حمایت از تأسیس سازمان‌های

¹ Hussain & Cunningham

² Hajebi

³ Ahmad

⁴ Smart

⁵ Osborne

⁶ Pinto

مردم نهاد در حوزه فعالیت‌های فرهنگی و اخلاقی در ورزش، فراخوان نیروهای داوطلبی با هدف کمک به ترویج مسائل فرهنگی و اخلاقی در ورزش، جلب مشارکت خیرین و واقفین برای کمک به ورزش پیشنهاد می‌شود.

رسانه‌ها قدرت فراوانی در شکل‌گیری و ایجاد الگوهایی در زمینه‌های مختلف برای افراد جامعه دارند و می‌توانند از طریق معرفی و نمایش زندگی‌نامه و توصیف ویژگی‌های شخصیتی افراد موفق آنان را به عنوان الگو در جامعه معرفی کنند. در این راه، نهادهای مذهبی می‌توانند با استفاده از این ابزار تاثیرگذاری فراوانی را در ابعاد اخلاقی و ارزشی مردم جامعه و بویژه جامعه ورزشی داشته باشند. تولید و نشر برنامه‌های فرهنگی با موضوعات ورزش و اخلاق از جمله کارهایی است که نهادهای فرهنگی و مذهبی کشور می‌توانند در آن گام‌های مهم و ارزشمندی بردارند. براساس موارد فوق و یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر، با توجه به اهمیت توجه به قدرت و ضریب نفوذ رسانه‌ها در بین افراد جامعه و تاثیرگذاری فراوان آن‌ها در فرهنگ‌سازی، پیشنهاد می‌گردد سازمان‌های فرهنگی و مذهبی کشور با همکاری و همراهی مدیران و دست‌اندرکاران ورزش برنامه‌ریزی‌های کوتاه‌مدت و بلند مدت برای استفاده از ظرفیت رسانه‌ها در جهت بهبود ارزش‌های اخلاقی در ورزش را انجام دهند. در این رابطه، می‌توان مواردی همچون تولید مستندهای ورزشی از الگوهای پهلوانی و اخلاق‌مداری در ورزش، ساخت زندگی‌نامه شهدای ورزشکار، پخش کلیپ‌های مرتبط با اخلاق ورزشی و فرهنگ جوانمردی بین دو نیمه مسابقات فوتبال، پخش کلیپ‌های اخلاقی در مراسم افتتاحیه و اختتامیه مسابقات و رویدادهای ورزشی، راه‌اندازی شبکه‌های مجازی اخلاق و فرهنگ ورزشی و تولید و پخش کلیپ‌های اخلاق ورزشی از صدا و سیما را پیشنهاد نمود.

یکی از مهم‌ترین گام‌های تاثیرگذار در طراحی سیاست ورزش هر کشوری، تفسیر مفهوم علمی ورزش است. علمی و به روز نمودن فرهنگ ورزش و تربیت‌بدنی باید بر مبنای اصول و ارزیابی وضعیت و آمایش سرزمینی و فرهنگ خاص هر جامعه باشد که این مهم نیازمند ستادی نظارتی جهت نظارت بر روند اجرای آن است. در بحث ورزش به عنوان یکی از خرده‌فرهنگ‌های جامعه، تولید و نشر آثار علمی و فرهنگی می‌تواند به توسعه ارزش‌های اخلاقی و فرهنگی در بین اهالی ورزش از جمله مربیان، ورزشکاران، داوران، هواداران و مدیران و مسئولان ورزشی کمک نماید. در این رابطه، سازمان‌های فرهنگی که می‌توانند در حوزه فعالیت‌های علمی و پژوهشی به توسعه ارزش‌های اسلامی در ورزش کشور کمک نمایند جهاد دانشگاهی و کتابخانه ملی ایران هستند. جهاد دانشگاهی با هدف اعتلای فرهنگ دانشجویی در راستای ارتقای دانش علمی تاسیس شده است و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران که یک مؤسسه آموزشی، پژوهشی، علمی و خدماتی است می‌تواند در این رابطه نقش مهمی را ایفا نماید. نهادهای علمی و فرهنگی به منظور همکاری در جهت توسعه علمی- آموزشی فعالیت‌های فرهنگی و اخلاقی در ورزش کشور می‌توانند اقدامات مختلفی را انجام دهند.

رعایت موازین اخلاقی در محیط‌های ورزشی و مسابقات توسط ورزشکاران از جمله خاستگاه جهانی و ملی دارد و مورد پسند کلیه دست‌اندرکاران و تماشاگران می‌باشد. بدون تردید ورزش یکی از بهترین زمینه‌ها برای انجام فعالیت‌های فرهنگی، معنوی و اخلاقی و همچنین گسترش مفاهیم ارزشی است که این مساله می‌تواند در ورزش بانوان نمود بیشتری داشته باشد (فورس‌دایک و اوسولیوان، ۲۰۲۲). از مواردی که در حوزه ورزش و بانوان می‌توان به آن اشاره کرد حضور ورزشکاران محجبه مسلمان در رویدادهای ورزشی و کسب موفقیت‌های ورزشی با پوشش کامل است که می‌تواند الگویی برای سایر دختران و بانوان مسلمان باشد که توجه به ارزش‌های فرهنگی و اسلامی محدودیتی برای ورزش کردن بانوان مسلمان نیست و سایر کشورهای مسلمان نیز می‌توانند از این الگوها برای ورزشکاران خود استفاده نمایند. با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر و با عنایت به اهمیت و جایگاه ورزش بانوان در توسعه ارزش‌های فرهنگی و اخلاقی در ورزش، پیشنهاد می‌شود سازمان‌های فرهنگی و مذهبی کشور با استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های خود می‌توانند با تولید آثار اخلاقی در حوزه ورزش بانوان، تولید برنامه‌های مستند و زندگی‌نامه بانوان ورزشکار محجبه،

برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی در رابطه با ورزش زنان، ترغیب و تشویق زنان به امر ورزش، برگزاری همایش‌های فرهنگ و اخلاق در ورزش بانوان نقش مثبت و تاثیرگذاری در این زمینه داشته باشند.

در این پژوهش، عوامل همبسته، منظور مجموعه عواملی هستند که با علل مقوله محوری پژوهش همبستگی دارند. در پژوهش حاضر با توجه به نظر خبرگان، عوامل همبسته عبارت از آگاهی‌بخشی به متولیان نهادهای فرهنگی درخصوص اهمیت و فلسفه ورزش، دغدغه‌مندی نهادهای فرهنگی و مذهبی برای رفع ناهنجاری‌های اخلاقی در ورزش کشور، و همچنین، همکاری‌های بین سازمانی برای ارتقای سطح اخلاق در ورزش بودند. این نتایج با یافته‌های پژوهش نیازی تبار و همکاران (۲۰۲۰) و مندعلی‌زاده (۲۰۲۱) همسو بود. در این رابطه، نتایج پژوهش مندعلی‌زاده (۲۰۲۱) نشان داد که برای نهادینه شدن اخلاق در ورزش باید آگاهی‌بخشی به جامعه هدف مدنظر قرار بگیرد. بر این اساس، باید توجه داشت که نگاه و نگرش به ورزش باید چیزی بیشتر از صرفاً یک ورزش و فعالیت جسمانی باشد و باید آگاهی دادن به افراد مختلف درخصوص فلسفه ورزش کردن و نیز اهمیت و کارکرد آن در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و ... در یک جامعه انجام شود تا بتوان دیدگاه و نگرش افراد را به ورزش به عنوان یک پدیده مهم و تاثیرگذار به صورت مثبت تغییر داد. هم چنین، دغدغه‌مندی مسئولین و دست‌اندرکاران نهادهای مختلف اجتماعی درخصوص ورزش و اتفاقات مختلفی که در این عرصه رخ می‌دهد می‌تواند در افزایش مشارکت آنان برای ورود به صحنه و کمک به بهبود ارزش‌های اخلاقی در ورزش کشور موثر واقع شود. بدون تردید، افرادی که درخصوص یک مساله احساس وظیفه و یا دغدغه‌مندی نداشته باشند، انگیزه و رغبتی هم برای ورود به آن موضوع و تلاش برای بهبود شرایط از خود نشان نخواهند داد. علاوه بر این همکاری‌های بین بخشی نیز از جمله عللی است که برای افزایش مشارکت نهادهای فرهنگی و مذهبی باید مدنظر قرار بگیرد. در این رابطه می‌توان اذعان داشت که انجام کارهای جزیره‌ای و ناهماهنگ از سوی نهادهای مختلف از جمله سازمان‌های ورزشی، باشگاه‌ها، نهادهای فرهنگی، نهادهای امنیتی و ... موجب هدر رفتن انرژی و نیز منابع خواهد شد.

منظور از اقتضائات در این پژوهش، مجموعه عواملی هستند که رابطه میان علل و مقوله محوری و همچنین، رابطه بین مقوله محوری و نتایج را تعدیل می‌کنند. بر اساس یافته‌های پژوهش، اقتضائات (مقوله‌های مربوط به عوامل تعدیلگر) عبارت از شفافیت در قوانین و مقررات، پرهیز از جناح‌بندی‌های سیاسی، توجه به شایسته‌سالاری، همکاری نهادهای فرهنگی و مذهبی، مدیریت متخصص و متعهد در ورزش، همکاری و همراهی ورزشکاران شاخص به عنوان الگو بودند. یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های نیازی تبار و همکاران (۲۰۲۰)، مندعلی‌زاده (۲۰۲۱)، چن و همکاران (۲۰۱۵) همسو بود. یکی از مهم‌ترین عواملی که می‌تواند در زمینه فرهنگ‌سازی برای ورزشکاران و ورزش‌دوستان مورد استفاده قرار بگیرد، الگوسازی مناسب برای آنان است. در این زمینه نهادهای فرهنگی می‌توانند با همکاری سازمان‌های ورزشی نسبت به شناساندن ورزشکاران و یا مربیان شاخص و تاثیرگذار ورزشی همچون قهرمانان و مربیان نخبه و سطح بالا که از شاخصه‌های فرهنگی و اخلاقی هم برخوردارند و مورد تایید جامعه ورزش کشور می‌باشند می‌تواند در بهبود ارزش‌های اخلاقی و اسلامی در ورزش کشور مثرتر واقع شود. برخورد سیاسی با ورزش از طرف مسئولین موجب بروز مشکلات عدیده‌ای در ورزش می‌گردد که می‌توان به دخالت سیاسیون در انتخابات و انتصابات پست‌های مدیریتی در ورزش اشاره داشت که این موضوع موجب می‌گردد که افرادی که صلاحیت و شایستگی مربوطه را ندارند اختیار امور ورزش را در دست بگیرند و با تصمیم‌گیری‌های نادرست مشکلات فراوانی را برای ورزش کشور ایجاد نمایند. همچنین بعضی از سیاسیون و دولتمردان به دنبال سهم‌خواهی از ورزش به عنوان ابزاری برای جلب توجه جامعه به خود استفاده نموده‌اند. بدیهی است یکی از عواملی که می‌تواند به فرهنگ‌سازی و

بهبود ارزش‌های اخلاقی در ورزش کمک کند توجه به امر شایسته‌سالاری و انتصاب مدیران کارآمد و اخلاق‌مدار در رأس سازمان‌های ورزش و باشگاه‌های ورزشی است که مخاطبان زیادی را دارند و هرگونه رفتار و اعمال این مدیران می‌تواند در رفتارهای مخاطبان تاثیرگذار باشد.

منظور از میانجی‌ها یا مداخله‌گرها در این پژوهش، مجموعه عواملی هستند که قبل از ظهور نتایج مقوله محوری پدیدار شده و نتایج اصلی را شکل می‌دهند. براساس یافته‌های پژوهش، میانجی‌ها در پژوهش حاضر عبارت از احترام به قوانین و مقررات، نهادینه‌سازی ارزش‌ها، توسعه نهضت داوطلبی، مسئولیت‌پذیری، حمایت مالی و اجرایی و تربیت نیروهای انسانی اخلاق‌مدار بودند. یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های کولیپراس^۱ (۲۰۱۲) و انگوپ انتسون^۲ (۲۰۱۸) همسو بود. توسعه و رونق فعالیت‌های داوطلبانه در سطح ورزش کشور می‌تواند به نتایج مثبت و ارزشمندی در جهت بهبود ارزش‌های اخلاقی در سطح جامعه ورزش بیانجامد. فعالیت‌های داوطلبانه در کشور ما همواره در بروز بحران‌های مختلف از جمله سیل، زلزله، و همچنین در قالب فعالیت‌های جهادی در زمینه‌های مختلف عمرانی، محیط زیستی، درمانی و ... به صورت چشمگیری اتفاق افتاده است و این علاقمندی و ظرفیت در نوجوانان و جوانان کشور برای انجام کارهای داوطلبانه و جهادی به خوبی قابل مشاهده است. در این شرایط، نهادهای مختلف فرهنگی و مذهبی با استفاده از این ظرفیت عظیم در سطح کشور می‌توانند برای کمک به مشکلات و ناهنجاری‌های موجود در ورزش نیز با به صحنه گذاشته و برای کمک به کاهش انحرافات و کج‌روی‌های اخلاقی در سطوح مختلف ورزش و نیز بسط و توسعه ارزش‌های اخلاقی و اسلامی در ورزش کشور (در بین ورزشکاران، داوران، مربیان، مدیران، تماشاگران و ...) وارد عمل شوند. همچنین، ارتقای مسئولیت اجتماعی به عنوان یکی از فاکتورهای رفتار اخلاقی در بین اهالی ورزش نیز از طریق فعالیت‌های داوطلبانه میسر خواهد بود. از دیگر عوامل میانجی، حمایت‌های مالی و اجرایی بودند. در این رابطه می‌توان ادعان نمود که فعالیت‌های فرهنگی و به خصوص بحث ارتقای فضایل و ارزش‌های اخلاقی در بین جامعه ورزش که از گستردگی زیادی هم برخوردار است (شامل ورزشکاران، مربیان، داوران، تماشاچیان، مدیران و عوامل اجرایی و ...) نیازمند هزینه‌های مالی زیادی است که قطعاً سازمان‌های ورزشی که گاهاً تمام هم و غم خود را برای کسب نتیجه در مسابقات و رویدادهای مختلف ملی و بین‌المللی قرار می‌دهند بودجه کافی را برای موضوعات اخلاقی و فرهنگی یا در اختیار ندارند و یا هزینه نمی‌کنند! بنابراین، نهادهای فرهنگی و مذهبی که همانا رسالت و مأموریت‌های تخصصی در حوزه‌های فرهنگی دارند می‌توانند در این زمینه با حمایت‌های مالی و اجرایی خود کمک شایانی نمایند.

نتایج در این پژوهش، خروجی‌هایی هستند که براساس نظر خبرگان، به عنوان برون‌دادهای حاصل از مقوله محوری ایجاد می‌شوند. در پژوهش حاضر نتایج حاصل از مقوله محوری عبارت بودند از گسترش ورزش در سطح جامعه، بهبود ارزش‌های معنوی در ورزش، رشد اخلاق فردی، بهبود اخلاق حرفه‌ای، کاهش فساد در ورزش، ارتقای غرور ملی و رقابت منصفانه. یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج پژوهش مندعلی‌زاده (۲۰۲۱)، نیازی تبار و همکاران (۲۰۲۰) همسو بود. با توجه به یافته‌های پژوهش، افزایش میزان مشارکت نهادهای فرهنگی و مذهبی و درگیر شدن آنان با مسائل اخلاقی و اسلامی ورزش می‌تواند آثار و نتایجی ارزنده‌ای را به همراه داشته باشد و در نتیجه توسعه ارزش‌های اخلاقی در ورزش، می‌توان شاهد بهبود ارزش‌های معنوی در ورزش بود. در این صورت ورزشکاران، مربیان، داوران، مدیران و همه آحاد جامعه ورزش کشور، نگاه صرف مادی به ورزش نخواهند داشت و پیروزی و موفقیت به هر قیمتی را ارزش نمی‌شمارند و به جای آن جنبه‌های معنوی و ارزشی در ورزش و فعالیت‌های بدنی را محترم می‌شمارند. در چنین فضایی، هم اخلاق فردی و هم اخلاق حرفه‌ای در نزد اهالی ورزش ارتقا پیدا خواهد نمود و شاهد

¹Kolyperas

²Ngoepe-Ntsoane

کاهش مسائل ناهنجار و فساد در ورزش کشور خواهیم بود. در چنین شرایطی، با ترویج فرهنگ ورزش سالم و به دور از خشونت، توهین، فساد و ... میزان استقبال افراد جامعه و بویژه خانواده‌ها برای ثبت نام در کلاس‌های تمرینی و باشگاه‌های ورزشی افزایش پیدا می‌کند و این امر موجب گسترش ورزش در سطح جامعه خواهد بود. توسعه همگانی ورزش در سطح جامعه آثار و پیامدهای ثانویه مثبت زیادی را در ابعاد مختلف برای مردم یک جامعه شاهد به همراه خواهد داشت که از جمله می‌توان به ارتقای سطح سلامت و تندرستی افراد، افزایش میزان نشاط و شادابی و سایر فاکتورهای مثبت روانشناختی در بین شهروندان، نمایش مسابقات و رویدادهای ورزشی سالم و همراه با فضائل اخلاقی در رقابت‌های ملی و بین‌المللی، ارتقای سطح غرور و افتخار ملی و ... اشاره نمود.

نتیجه‌گیری کلی و پیام مقاله

با توجه به یافته‌های پژوهش و در راستای افزایش نقش‌آفرینی نهادهای مذهبی و فرهنگی در بهبود ارزش‌های اخلاقی و اسلامی در ورزش کشور، به مسئولین و دست‌اندرکاران نهادهای مذهبی و فرهنگی کشور پیشنهاد می‌شود که از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های خود برای همکاری با سازمان‌های ورزشی استفاده کنند تا بتوانیم شاهد ارتقای سطح اخلاق و نیز ارزش‌های اسلامی در ورزش کشور باشیم.

محدودیت‌ها

این پژوهش با چند محدودیت مهم روبه‌رو بوده است. نخست، نمونه‌گیری قضاوتی با ۲۰ شرکت‌کننده، اگرچه برای پژوهش‌های کیفی متداول است، اما ممکن است تمام دیدگاه‌های مرتبط در جامعه آماری (اساتید مدیریت ورزشی، اخلاق، معارف و جامعه‌شناسی) را پوشش ندهد و تعمیم‌پذیری نتایج را تحت تأثیر قرار دهد. همچنین، عدم حضور ذینفعان مستقیم مانند ورزشکاران، مربیان و مسئولان اجرایی ورزشی، ممکن است از جامعیت تحلیل‌ها کاسته باشد. دوم، تمرکز صرف بر روش کیفی و عدم استفاده از داده‌های کمی، امکان اعتبارسنجی آماری یافته‌ها را محدود کرده است. سوم، عوامل خارجی مانند نقش رسانه‌ها، سیاست‌های کلان دولتی و متغیرهای اقتصادی که می‌توانند بر ارزش‌های اخلاقی در ورزش تأثیر بگذارند، در این مطالعه بررسی نشده‌اند. در نهایت، این پژوهش در یک بازه زمانی و جغرافیایی خاص انجام شده و ممکن است در شرایط متفاوت، نتایج دیگری به دست آید.

پیشنهاد برای مطالعات آتی

پیشنهاد می‌شود مطالعات آینده از روش‌های ترکیبی (کیفی و کمی) استفاده کنند تا یافته‌ها از اعتبار بیشتری برخوردار شوند. همچنین، گسترش جامعه پژوهش به ورزشکاران، مربیان، تماشاگران و سایر ذینفعان می‌تواند به درک جامع‌تری از موضوع منجر شود. بررسی تأثیر فناوری‌های نوین مانند فضای مجازی بر اخلاق ورزشی و نیز تحلیل نقش سیاست‌گذاری‌های دولتی در این زمینه، از دیگر موضوعات پیشنهادی برای پژوهش‌های آینده است. علاوه بر این، طراحی و اجرای برنامه‌های عملیاتی مبتنی بر یافته‌های این پژوهش و ارزیابی اثربخشی آن‌ها می‌تواند گام مؤثری در ترویج ارزش‌های اخلاقی و اسلامی در ورزش باشد. در نهایت، انجام پژوهش‌های تطبیقی بین نهادهای مذهبی-فرهنگی در کشورهای مختلف می‌تواند به شناسایی الگوهای موفق و بومی‌سازی آن‌ها کمک کند.

ملاحظات اخلاقی

رعایت دستورالعمل‌های اخلاقی

این پژوهش با رعایت اصول اخلاق در پژوهش انجام شد.

منابع مالی

این پژوهش بدون هیچگونه حمایت مالی انجام شده است.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان سهم مساوی در تدوین و اجرای این پژوهش داشتند.

تعارض منافع

تضاد منافی بین نویسندگان وجود ندارد.

تقدیر و تشکر

نویسندگان از تمامی شرکت کنندگان در این پژوهش قدردانی می کنند.

References

- Ahmad, M. (2019). An empirical study of the challenges facing zakat and waqf institutions in Northern Nigeria. *ISRA International Journal of Islamic Finance*, 11(2), 338-356. [<https://doi.org/10.1108/IJIF-04-2018-0044>]
- Ahmadi, M., Nodehi, M. A., & Tabrizian Brojeni, A. (2020). Investigating the Effective Factors on Improving Modeling of Athletes in Cyberspace. *Sport Management Studies*, 12(63), 69-88. [<https://doi.org/10.22089/smrj.2020.8243.2826>] [In Persian]
- Ahmadzadeh, A.. (2014). Identifying of cultural challenges and opportunities of sport in Mazandaran province. *Contemporary Studies On Sport Management*, 4(7), 15-29. [Link] [In Persian]
- Agnew, D., Henderson, P., & Woods, C. (2017). Ethics, integrity and well-being in elite sport: A systematic review. *The Sport Journal*, 19, 1-19. [Link]
- Amiriparian, S., Doroudian, A.A., Honari, H., & Safania, A. (2021). Designing a comprehensive model for attracting donors in sports with the foundation s data theory approach. *Sociological cultural studies*, 11(4), 29-57. [Link] [In Persian]
- Bamir, M., & Setayesh, A.H. (2019). Measuring the Impact of Scientific Advancements on Sports Development (Case Study: The Thematic Area of Sports Championship Olympics). *Sport Management Studies*, 11(55), 59-70. [<https://doi.org/10.22089/smrj.2019.6522.2345>] [In Persian]
- Chen, B.H., Chen, M.-H., Tai, P.-N., & Hsiung, W.-C. (2015). Constructing the corporate social responsibility indicators of professional sport organization. *International Journal of Business Administration*, 6(5), 75. [<http://dx.doi.org/10.5430/ijba.v6n5p75>]
- Darvin, L., & Pegoraro, A. (2021). Ethical relativism and sport mega-event gendered discourses: Uneasiness towards the dominant play of women in sport. In *Sport, gender and mega-events* (pp. 57-70). Emerald Publishing Limited. [<http://dx.doi.org/10.1108/978-1-83982-936-920211009>]
- Dilnoza, Y. (2023). Sports, culture and society. *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research*, 3(11), 152-163. [<https://doi.org/10.37547/ajsshr/Volume03Issue11-17>]
- Ebrahimi, R., Ghorbani, S., Nodehi, M., Ahmadi, M., & Chahar Baghi, Z. (2023). Compilation of the Communication Model of Mass Media on the Development of Moral Literacy of Professional Iranian Football Players. *Communication Management in Sport Media*, 11(1), 114-127. [<https://doi.org/10.30473/jsm.2022.64260.1629>] [In Persian]
- Forsdike, K., & O'Sullivan, G. (2024). Interpersonal gendered violence against adult women participating in sport: A scoping review. *Managing Sport and Leisure*, 29(6), 898-920. [<https://doi.org/10.1080/23750472.2022.2116089>]
- Gharbi, F., Bargimoghaddam, J., Janani, H., & Mohammadpour Yaghini, H. (2025). Factors affecting the presence of donors in the development of sports facilities: a qualitative study. *Journal of Sport Management and Development*, 14(2), 87-110. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2025.27894.2908>] [In Persian]
- Glaser, B. G. (1978). Theoretical sensitivity: Advances in the methodology of grounded theory. *Sociology Pr.* [Link]

- Golchin, M., Rezayi Soofi, M., & Keshavarz, L. (2021). The role of sport in the realization of strategic values of Islam. *Journal of Sport Management and Development*, 10(2), 40-54. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2021.5059>] [In Persian]
- Glaser, B. G., & Holton, J. (2005). Staying open: The use of theoretical codes in grounded theory. *The Grounded Theory Review*, 5(1), 1-20. [[Link](#)]
- Hajebi, B. and Arzhmand, M. (2011). The Effects of Vaghf (Endowment) on Sustainability of Safavid Madrasas (Schools). *Journal of Architecture and Urban Planning*, 3(6), 89-102. [<https://doi.org/10.30480/aup.2011.174>] [In Persian]
- Hajipour, A., Shabani Moghadam, K., Sajadian, M., & Motallebi, L. (2023). Provide a Model of the Requirements and Effects of Video Referee Assistance in the Development of Professional Football. *Communication Management in Sport Media*, 11(1), 62-77. [<https://doi.org/10.30473/jsm.2022.64414.1635>] [In Persian]
- Hoseini, S.A., Razavi, S.M.H., Amirnejad, S., & Hoseini, S.E. (2022). Designing a Gender Equality Model in Iranian Sports (with Emphasis on Championship and Professional Sports). *Journal of Sport Management and Development*, 11(1), 185-207. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2022.6295>] [In Persian]
- Hussain, U., & Cunningham, G. B. (2023). Physical activity among Muslim women: The roles of religious identity, health consciousness, and Muslim population density. *Cogent Social Sciences*, 9(2), 2244839. [<http://dx.doi.org/10.1080/23311886.2023.2244839>]
- Islamic Development Bank. (2019). The Development Impact of the Awqaf Properties Investment Fund; a Model for Sustainable Development: 24. [[Link](#)]
- Jahanbakhsh, A., & Sheikholaraghin Zadeh, H. (2019). The relationship between science and culture, the theoretical infrastructure of Islamic civilization. *Scientific Journal of New Islamic Civilization Fundamental Studies*, 2(1), 37-64. [<https://doi.org/10.22070/nic.2019.908>] [In Persian]
- Kalalian Moghaddam, H., Maharati, Y., Ashrafi, M., & Khorakian, A. (2021). Local Model of Social Entrepreneurship in Iran. *Ferdowsi University of Mashhad Journal of Social Sciences*, 18(1), 133-97. [<https://doi.org/10.22067/social.2021.59293.0>] [In Persian]
- Khodadad Kashi, F. (2016). The effect of economic and social factors on the success of sport in the Olympic games (2012-1996). *Journal of Economic Modeling Research*, 7(25), 43-67. [<http://dx.doi.org/10.18869/acadpub.jemr.7.25.43>] [In Persian]
- Kiasalar, M., Shokrkah, Y., Nedjat, S., & Namazi, H. (2022). Media codes of ethics for health professionals and media professionals: a qualitative study. *Journal of Medical Ethics and History of Medicine*, 15. [<https://doi.org/10.18502/jmehm.v15i2.9036>]
- Kolyperas, D., & Sparks, L. (2011). Corporate social responsibility (CSR) communications in the G-25 football clubs. *International Journal of Sport Management and Marketing*, 10(1-2), 83-103. [<http://dx.doi.org/10.1504/IJSMM.2011.043612>]
- Manafi, F., Ramezaninezhad, R., GoharRostami, H.I., & Dastoom, S. (2017). Analyzing the development trend of Iranian collegiate athletics from the first to fifth macro development programs. *Journal of Sport Management and Development*, 6(1), 67-86. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2017.2344>] [In Persian]
- Mandalizade, Z. (2021). Designing a Model for Institutionalization of Ethics in Sport. *Ethics in Science and Technology*, 15(4), 147-154. [<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.22517634.1399.15.4.13.5>] [In Persian]
- Milanović, L., Randelović, N., Živković, D., & Savić, Z. (2021). Ethics and sports, ethics in sports, sports ethics: Aspects of consideration of different authors. *Fizičko vaspitanje i sport kroz vekove*, 8(2), 16-32. [<https://scindeks.ceon.rs/article.aspx?artid=2335-05982102016M>]

- Mousavi, A., Vaez Mousavi, M., & Yaghoobi, H. (2015). The Role of Sport Perfectionism on Psychological Health Dimensions and Sport Success in Elite Athletes. *Sport Psychology Studies*, 4(12), 42-31. [Link] [In Persian]
- Niazitabar, M., Andam, R., Bahrololoum, H., Memari, Z., & Rezai pandari, A. (2020). Football social responsibility. *Journal of Sport Management and Development*, 9(3), 108-124. [https://doi.org/10.22124/jsmd.2020.4498] [In Persian]
- Noudehi, M., Ahmadi, M., Tayyebi, B., & Deylamei, K. (2022). Pathology and comparison of Waqf and Charity culture Development in sport from the perspective of sports managers and charities in Golestan province. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 21(57), 419-439. [https://doi.org/10.22034/ssys.2022.1271.1880] [In Persian]
- Osborne, A., Sherry, E., & Nicholson, M. (2016). Celebrity, scandal and the male athlete: A sport media analysis. *European Sport Management Quarterly*, 16(3), 255-273. [http://dx.doi.org/10.1080/16184742.2016.1164214]
- Pezdek, K. (2024). Fair Play Principle in Esports. *Sport, Ethics and Philosophy*, 1-14. [Link]
- Pinto, S., Balenzuela, P., & Dorso, C.O. (2016). Setting the agenda: Different strategies of a mass media in a model of cultural dissemination. *Physica A: Statistical Mechanics and its Applications*, 458, 378-390. [https://doi.org/10.1016/j.physa.2016.04.024]
- Quartiroli, A., Fogaça, J.L., & Wagstaff, C.R. (2023). Professional training and development: The bedrock of ethical, competent, and sustainable sport psychology. *Journal of Applied Sport Psychology*, 35(3), 349-371. [https://doi.org/10.1080/10413200.2022.2043485]
- Ramezaninejad, R., Nikoei, A., Daneshmandi, H., Bidariyan, A., & Bahramipoor, B. (2011). A study of quantitative condition and application of sport equipment and fields in ancient Iran. *Sport Management Journal*, 3(11), 139-164. [Link] [In Persian]
- Sabzi, A. H., Golzadeh, F., Aghazadeh, A., & Heidarian Baei, E. (2022). Explaining of Correlational Model of Organizational Ethical Culture with Professional Ethics in Sport Coaches. *Sport Psychology Studies*, 11(39), 103-126. [https://doi.org/10.22089/spsyj.2021.9958.2092] [In Persian]
- Sarker, A. A. (2019). Role of cash waqf deposit (CWD) as an instrument for socio-economic development: Bangladesh perspective. *Revitalization of Waqf for Socio-Economic Development, Volume I*, 15-30. [https://doi.org/10.1007/978-3-030-18445-2_2]
- Shahbazi M, Hajirnia R, Khorand MT. (2021) Determining cultural-spiritual indicators and characteristics of sports in the country. *Journal of Olympic Sociocultural Studies*, 2(6), 59-84. [Link] [In Persian]
- Shakibaei Fard, E., Jamshidian, L., & Tork Far, A. (2020). Islamic Marketing Development Model Framework in Iranian Sport. *Sport Management Studies*, 12(63), 261-280. [https://doi.org/10.22089/smrj.2020.8539.2918] [In Persian]
- Smart, B. (2018). Consuming Olympism: Consumer culture, sport star sponsorship and the commercialisation of the Olympics. *Journal of consumer culture*, 18(2), 241-260. [https://doi.org/10.1177/1469540517747146]
- Sofyan, D. (2022). The development of sports management research in Indonesia in the early twenty-first century: A bibliometric analysis. *Indonesian Journal of Sport Management*, 2(1), 28-37. [http://dx.doi.org/10.31949/ijsm.v2i1.2248]
- The World Bank Group. (2019). Maximizing social impact through Waqf solutions. Published in May 2019 by The World Bank Group & INCEIF & ISRA. [Link]
- Vargas-Mendoza, N., Fregoso-Aguilar, T., Madrigal-Santillán, E., Morales-González, Á., & Morales-González, J. A. (2018). Ethical concerns in sport: when the will to win exceed the spirit of sport. *Behavioral Sciences*, 8(9), 78. [https://doi.org/10.3390/bs8090078]

Zohrabi, A., Khodayari, A., Noorbakhsh, M., & Abdolmaleki, H. (2024). Modeling the factors affecting the cultural capital of the employees of the Ministry of Sports and Youth. *Journal of Sport Management and Development*, 13(2), 212-231. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2022.22860.2719>]
[In Persian]

